

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ПАРКІВ У СТРУКТУРІ ВЕЛИКИХ МІСТ

Розвиток інноваційної інфраструктури сучасного міста належить до числа першорядних завдань, спрямованих на досягнення мети модернізації економіки. Наукові дослідження очолюють інноваційний процес і сприяють створенню центрів концентрації дослідних, наукових і виробничих підприємств і установ, що представляють прогресивні галузі господарства. Для збільшення частки наукомісткої продукції в структурі економіки необхідне створення умов для організації і зростання інноваційних компаній.

Науково-технічні парки – це невід’ємна форма поєднання науки та підприємництва, стимуляція науково-технічного прогресу, зрощування ідей і культивування найбільш передових видів наукоємного бізнесу, своєрідна модель міського простору. В силу своїх функціональних особливостей науково-технічний парк випадає зі звичних схем міського простору. Це не житловеутворення (селище, село або житловий район), не промисловий район і не парк у власному розумінні слова. Взаємні відносини високо технологічного виробництва, що займає мало місця і позбавленого шкідливих викидів, приміського індивідуального житла і соціальної інфраструктури створюють гібридний не-міський і не-сільський простір інформаційного суспільства.

Науково-технічні парки втілюють сьогодні пошукові містобудівні ідеї, стимулюють містобудівний розвиток регіонів, стають візитками країн та сприяють їх економічному розвитку. В умовах економічної трансформації України, наукові парки є одним із нових значних містоутворюючих чинників, які сприятимуть якісній урбанізації території, в тому числі найкрупніших міст.

Станом на сьогодні існує декілька основних тенденцій розвитку науково-технічних парків:

- глибока інтеграція технопарків з установами вищої освіти і науки;
- наявність в технопарку функцій громадських центрів;
- збереження і збільшення ролі паркових, природних ландшафтів та інших рекреаційних територій;
- науково-технічний парк – як місце впровадження інновацій, зокрема в будівництві та архітектурі.

Світовий досвід створення науково-технічних парків дає можливість виділити чинники, що сприяють їхньому подальшому формуванню у структурі великих міст:

- наявність у регіоні науково-дослідних закладів високого класу (університетів, технічних вишів, державних НДІ), високотехнічних фірм, що мають потужний дослідницький потенціал;
- наявність стабільного колективу кваліфікованих спеціалістів різних категорій;
- можливість придбання або оренди на пільгових умовах земельної ділянки і виробничих установ;
- наявність досконалої технологічної інфраструктури та розвинутої індустрії ділових послуг;
- можливість технологічного обслуговування та ремонту дослідної техніки, управлінського консультування.

Ці чинники у різних комбінаціях фігурували під час формування науково-технічних парків у багатьох країнах.

Особливості містобудівної організації м. Харкова, наявність в ньому людських ресурсів високої кваліфікації, науково-дослідних інститутів, розвинута транспортна інфраструктура обумовлюють можливість формування технопарків в його структурі. На сьогодні вже існують проектні пропозиції щодо формування технопарку в районі Рогань, виконані Харківським науково-дослідним і проектним інститутом ПромбудНДІпроект. Містобудівні умови для будівництва науково-технічних парків складаються на території Іванівського промислового району, де значна частина промислових підприємств втратила свої функції. З іншого, боку ця територія характеризується значним транспортно-комунікаційним потенціалом, наявністю розвинутої системи інженерних комунікацій, що забезпечить економічність рішення.

Таким чином виявлено, що науково-технічні парки можуть сприяти структурній переорієнтації економіки міста. Ці об'єкти розглядаються, як сталі, достатньо автономні мікросистеми, що зосереджені в структурі сучасних великих міст. Вони можуть бути дублюючими промисловими базами, що підвищують сталість економічного механізму загалом.